



Els frens de l'Estatut de Catalunya a la capital de l'estat

Sembla difícil que la comissió redactora del nou Estatut català al Parlament introdueixi canvis excessius al text de la ponència. Així les coses, a Madrid es va assumint, dia a dia, que hauran de protagonitzar la tasca, a priori ingrata, de retallar-lo per "adequar-lo" a la Constitució espanyola.

El diari *El País*, que sens dubte és el més influent de la capital espanyola però també el més proper a l'executiu de José Luis Rodríguez Zapatero, no ha parat en les darreres setmanes d'alertar contra una sèrie de "línies vermelles" (totalment imaginàries als ulls de molts constitucionalistes generosos) que al seu entendre pretenen superar els partits catalans. Els columnistes en van plens i

a les tertúlies no s'aturen les advertències.

El primer escull és la definició que es fa de Catalunya com a nació. La Constitució espanyola ja en parla al preàmbul i a l'article 2 de la "nació espanyola". Això fa incompatible, segons alguns polítics del PSOE com Alfonso Guerra, Alfonso Perales o Manuel Chaves, que Catalunya també s'identifiqui com a tal. Objecions po-

lítiques a banda, sorgeix un clar escull a nivell jurídic, ja que es dona per fet que el Tribunal Constitucional es podria expressar en la mateixa línia instant a continuar definint Catalunya com a "nacionalitat" tal com permet l'actual Carta Magna.

Un altre problema que, a ulls del PSOE i del PP, conté el text de la ponència és l'obligació que s'hi reflecteix de saber el castellà però també el català. L'actual llei del català, promoguda pel Govern de Jordi Pujol a finals dels anys noranta ja va estar prop de ser anul·lada pel TC atesa la seva "dubtosa constitucionalitat". En el cas actual hom considera que aquest article no passarà el tall.

L'escull bàsic: el finançament. El finançament també és un punt de fricció i serà quasi impossible que el Congrés, on serà la comissió constitucional presi-

dida per l'exvicepresident espanyol Alfonso Guerra la que haurà d'esmenar el text, deixi passar un Estatut que marqui, "de forma unilateral", el model de finançament català en una pretensió que es considera "del tot insolidària". Ni tan sols els principis volen que s'hi recullin més enllà d'una crida a la suficiència financera o a l'existència d'una agència tributària pròpia consorciada, això si, amb l'espanyola.

Consideren que el finançament autonòmic que ha de substituir l'actual model no s'ha de fixar fins a mitjan any vinent, poc abans que s'esgotin els seus cinc anys de vigència. Tant socialistes com populars sostenen que s'ha de pactar "entre tots" al Consell de Política Fiscal i Financera. Algunes autonomies han advertit que si l'Estatut català inclou el model de finançament a atorgar al Principat –que s'haurà de fer efectiu considerant que es tracta d'una llei orgànica– entraran de manera immediata reformes dels seus estatuts amb l'objectiu de blocar la implantació d'un model financer "unilateral", tot i que la disposició transitòria sisena determina que no es poden debatre tots els estatuts que es remetin alhora, sinó que es faran per ordre d'entrada –aquest fet pot fer perdre ERC la seva basa de fer coincidir la negociació estatutària amb la pressupostària a Madrid ja que l'Estatut valencià va abans que el català. El concert queda descartat malgrat que sigui constitucional en el cas basc i navarrès gràcies al reconeixement explícit dels drets històrics d'aquests territoris forals.

Una altra objecció o "línia roja", a banda del conegut blindatge d'aquelles competències que tenen el caràcter d'exclusives per part de la Generalitat però que poden ser envaïdes amb lleis de bases o apel·lant a l'interès general, és la "generalització" de l'article 150.2 de la Constitució espanyola que contempla la transferència de competències exclusives de l'estat a les autonomies. Aplicant en alguns casos aquest article,

Si hi ha Estatut al setembre, la tardor a Madrid serà calenta. I els socialistes catalans hauran de demostrar quina força tenen dins del PSOE



Alfonso Guerra presideix la comissió constitucional del Congrés encarregada d'avaluar l'Estatut català.

EFE

es podien superar de manera extraordinària els límits de la Constitució. Aquest s'invoca per transferir, per exemple, la gestió dels aeroports, que la ministra de Foment, Magdalena Álvarez, accepta que, a molt estirar, sigui compartida.

El PP, amb tot, critica que el que s'intenta fer és una "reforma encoberta" de la Carta Magna.

L'al·lèrgia a l'autodeterminació i als drets històrics. La invocació del dret a l'autodeterminació o els drets històrics de Catalunya –cosa que ja es fa en el cas del text pactat entre PP i PSPV. al País Valencià– també són aspectes de dubtosa constitucionalitat. El mateix passa amb la descentralització de la justícia, especialment quant a temes lingüístics o de planta judicial. El Govern espanyol ha anunciat una reforma de la llei orgànica del poder judicial que satisfi a mitges les aspiracions catalanes però que s'allunya d'aquella proposició de llei presentada l'abril del 2004 pel Parlament català al Congrés i que els socialistes van rebutjar amb l'argument que l'Estatut català ja contemplaria el que s'hi demanava.

Les relacions internacionals i el paper que, en política exterior, ha de tenir l'administració catalana també són un punt de controvèrsia, ja que en aquest tema el Govern espanyol, i sobretot el seu cos diplomàtic, és especialment primmirat.

En tot cas la pressió del PSOE puja i baixa com l'escuma. La reunió entre Zapatero i Josep-Lluís Carod-Rovira va arribar enmig d'una gran tensió. A la Moncloa es va pactar rebaixar-la i poques hores després, Zapatero cridava els seus a l'ordre. Tot i que l'autoritat del cap de l'executiu central és indubtable dins el seu partit, no paren de sorgir veus crítiques o de to catastrofista envers el procés català. Segons quines fonts es consultin el gest del president espanyol respon a la capacitat de persuasió del líder independentista o la confiança de Zapatero que l'Estatut serà assumible.

Però els polítics catalans, especialment els de PSC i ERC –ICV ha quedat en segon pla pel que fa als contactes polítics a Madrid en aquesta fase–, insisteixen a desplegar tots els seus dots de seducció envers uns polítics espanyols que no dubtaran a usar la tisora. Si hi ha Estatut el proper setembre, la tardor a Madrid serà calenta. Els socialistes catalans, que admeten que se n'han passat amb la frenada quant a concessions en clau "sobiranista" a ERC i ICV, s'hauran de preparar per demostrar la seva força al si del PSOE.

Ferran Casas